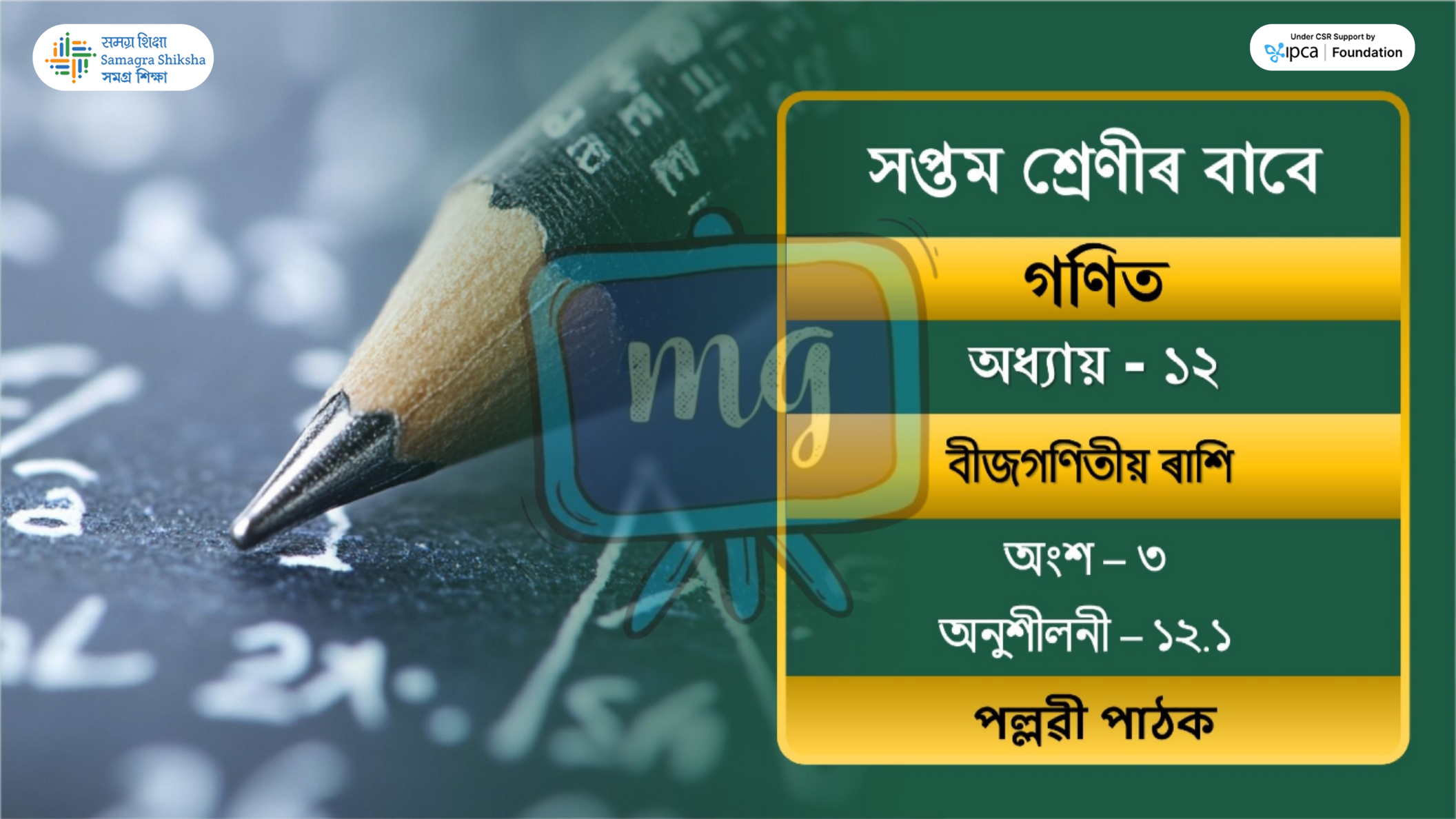
সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা
Under CSR Support by
ipca | Foundation
সপ্তম শ্রেণীৰ বাবে
গণিত
অধ্যায় - ১২
বীজগণিতীয় ৰাশি
অংশ – ৩
অনুশীলনী – ১২.১
পল্লৱী পাঠক

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

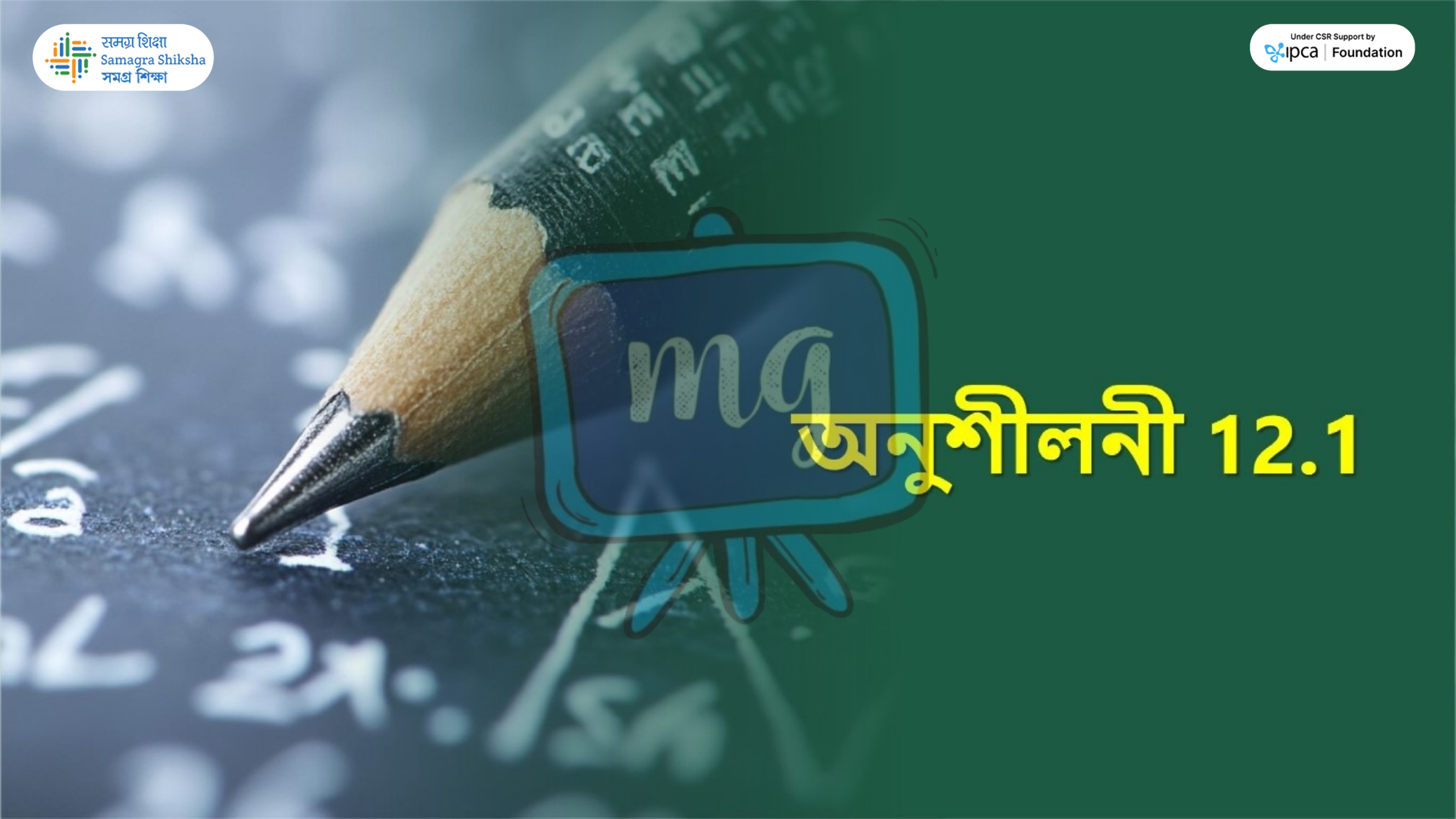

অনুশীলনী 12.1

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

1. তলৰ ক্ষেত্ৰবোৰত চলক, ধ্ৰুৱক আৰু পাটিগণিতৰ প্ৰক্ৰিয়া ব্যৱহাৰ কৰি বীজগণিতীয় ৰাশিসমূহ লিখা।

(i) **x চলকটোক x ৰে পূৰণ কৰি 2 যোগ কৰা**

Sol^{n}:— $(x \times x) + 2$

∴ ৰাশিটো হ'ব = $x^2 + 2$ Ans.//

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

1. তলৰ ক্ষেত্ৰবোৰত চলক, ধ্ৰুৱক আৰু পাটিগণিতৰ প্ৰক্ৰিয়া ব্যৱহাৰ কৰি বীজগণিতীয় ৰাশিসমূহ লিখা।

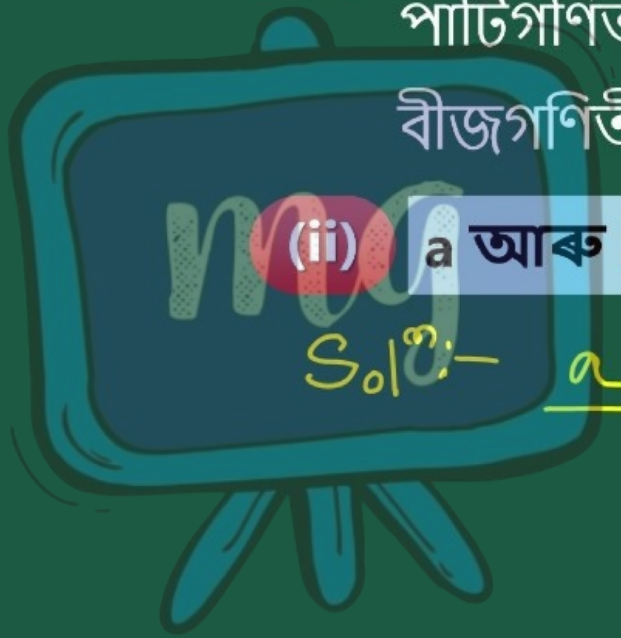

(ii) a আৰু bৰ যোগফল

Solⁿ:- $a+b$ Ans//

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

1. তলৰ ক্ষেত্ৰবোৰত চলক, ধ্ৰুৱক আৰু পাটিগণিতৰ প্ৰক্ৰিয়া ব্যৱহাৰ কৰি বীজগণিতীয় ৰাশিসমূহ লিখা।

(iii) **x ৰ পৰা 7 বিয়োগ**

Sol^{m}:-

ৰাশিটো হ'ব - $x-7$ Ans//

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

1. তলৰ ক্ষেত্ৰবোৰত চলক, ধ্ৰুৱক আৰু পাটিগণিতৰ প্ৰক্ৰিয়া ব্যৱহাৰ কৰি বীজগণিতীয় ৰাশিসমূহ লিখা।

(iv) y ৰ পৰা z বিয়োগ

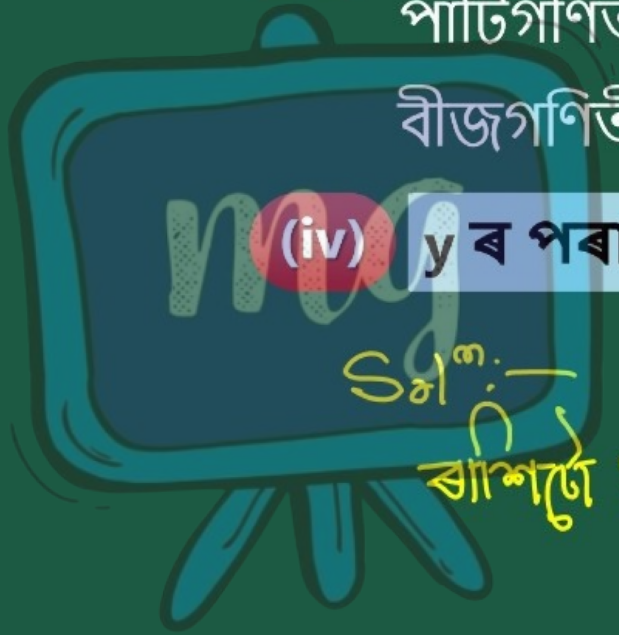

সমাধান:—

ৰাশিটো হ'ব— $y - z$ Ans/

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

1. তলৰ ক্ষেত্ৰবোৰত চলক, ধ্ৰুৱক আৰু পাটিগণিতৰ প্ৰক্ৰিয়া ব্যৱহাৰ কৰি বীজগণিতীয় ৰাশিসমূহ লিখা।

(v) **'x' ৰ বৰ্গক y ৰে পূৰণ, পূৰণফলৰ লগত z ৰ যোগ**

Solⁿ :- $(x^2 \times y) + z$

ৰাশিটোৰ মান = $x^2y + z$ Ans.

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

1. তলৰ ক্ষেত্ৰবোৰত চলক, ধ্ৰুৱক আৰু পাটিগণিতৰ প্ৰক্ৰিয়া ব্যৱহাৰ কৰি বীজগণিতীয় ৰাশিসমূহ লিখা।

(vi) x আৰু y ৰ পূৰণফলৰ আধা

Sol^{n}:-

$\frac{x \times y}{2}$

$\therefore$ ৰাশিটো হ'ব $= \frac{xy}{2}$ Ans

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

1. তলৰ ক্ষেত্ৰবোৰত চলক, ধ্ৰুৱক আৰু পাটিগণিতৰ প্ৰক্ৰিয়া ব্যৱহাৰ কৰি বীজগণিতীয় ৰাশিসমূহ লিখা।

(vii) y আৰু z ৰ পূৰণফলৰ পৰা y আৰু z যোগফল বিয়োগ

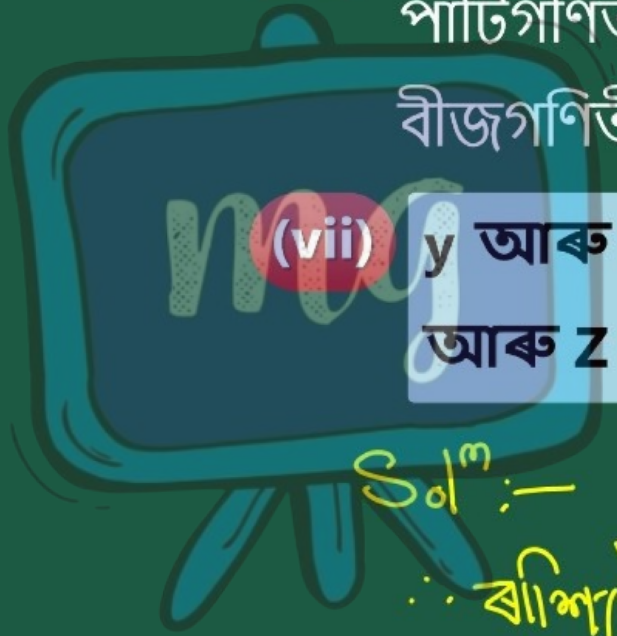

Sol^{n} :— $(y \times z) - (y + z)$

∴ ৰাশিটো হ'ব — $yz - (y + z)$

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

1. তলৰ ক্ষেত্ৰবোৰত চলক, ধ্ৰুৱক আৰু পাটিগণিতৰ প্ৰক্ৰিয়া ব্যৱহাৰ কৰি বীজগণিতীয় ৰাশিসমূহ লিখা।

(viii) **x কে y ৰে হৰণ কৰি হৰণফলৰ লগত z যোগ**

Sol^{n} :- $\frac{x}{y} + z$

∴ ৰাশিটো হ'ব = $x/y + z$

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

1. তলৰ ক্ষেত্ৰবোৰত চলক, ধ্ৰুৱক আৰু পাটিগণিতৰ প্ৰক্ৰিয়া ব্যৱহাৰ কৰি বীজগণিতীয় ৰাশিসমূহ লিখা।

(ix) **x ৰ 3 গুণৰ সৈতে z যোগ**

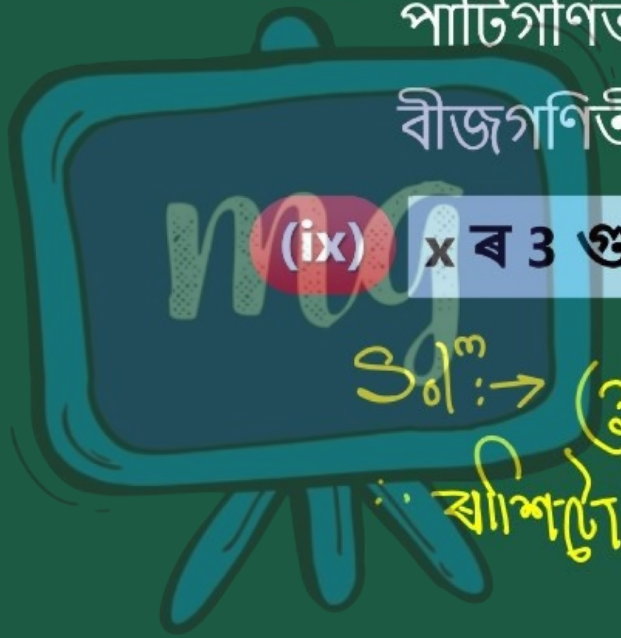

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

1. তলৰ ক্ষেত্ৰবোৰত চলক, ধ্ৰুৱক আৰু পাটিগণিতৰ প্ৰক্ৰিয়া ব্যৱহাৰ কৰি বীজগণিতীয় ৰাশিসমূহ লিখা।

(x) **x ৰ লগত 6 যোগ কৰি, যোগফলক 3 ৰে হৰণ**

Soln:→ $(x+6)\div 3$

∴ ৰাশিটো হ'ব = $\frac{x+6}{3}$ Ans//

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

1. তলৰ ক্ষেত্ৰবোৰত চলক, ধ্ৰুৱক আৰু পাটিগণিতৰ প্ৰক্ৰিয়া ব্যৱহাৰ কৰি বীজগণিতীয় ৰাশিসমূহ লিখা।

(xi) **xক 5 ৰে পূৰণ কৰি, পূৰ্ণফলৰ বৰ্গ**

Soln :— $(5 \times x)^2$

∴ ৰাশিটো হ'ব — $(5x)^2$ / $25x^2$

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

1. তলৰ ক্ষেত্ৰবোৰত চলক, ধ্ৰুৱক আৰু পাটিগণিতৰ প্ৰক্ৰিয়া ব্যৱহাৰ কৰি বীজগণিতীয় ৰাশিসমূহ লিখা।

(xii) x ৰ বৰ্গৰ সৈতে 5 পূৰণ

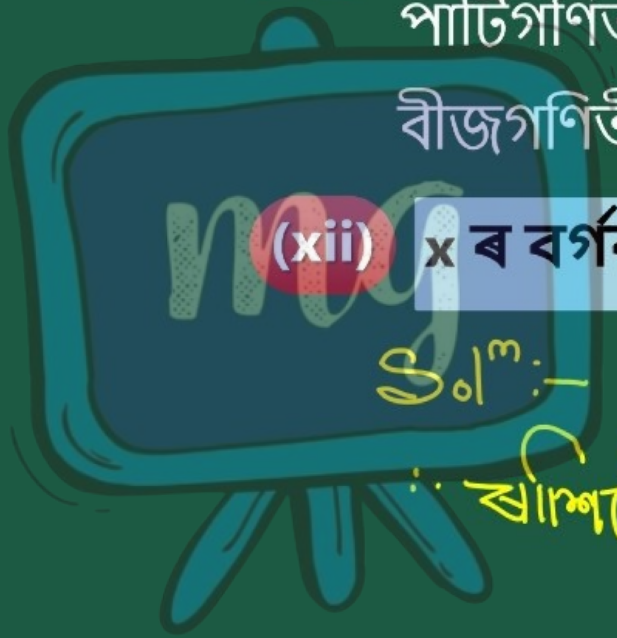

সমাধান:- $(x \times x) \times 5$

∴ ৰাশিটো হ'ব $= 5x^2$ Ans//

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

2. তলত দিয়া 5 টা পাত্রত প্রতিটোত 'n' টাকৈ চকলেট আছে।

(i) যদি প্রতিটো পাত্রত আকৌ 2 টাকৈ চকলেট ভৰাই দিয়া হয় তেন্তে সর্বমুঠ কিমানটা চকলেট থাকিব?

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

2. no. Sol^{n} :—

মুঠ পাত্রৰ সংখ্যা = 5

প্রতিটো পাত্রত থকা চকলেটৰ সংখ্যা = m টা

প্রতিটো পাত্রত 2 টা চকলেটত যোগ কৰিলে

এটা পাত্রত চকলেটৰ সংখ্যা হ'ব = $m+2$

∴ 5 টা পাত্রত মুঠ চকলেটৰ সংখ্যা = $5\times(m+2)$

$= 5m+10$ Ans

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

2. তলত দিয়া 5 টা পাত্রত প্রতিটোত 'n' টাকৈ চকলেট আছে।

(ii) যদি n = 10 হয় তেন্তে সর্বমুঠ চকলেট কিমানটা হ'ব?

Sol^{n}:— 1টা পাত্রত থাকিব (n)= 10টা চকলেট
∴ 5 " " " =(5×10)" "
=50 টা চকলেট।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

3. তলৰ চিত্ৰটোত কেইটামান বল শাৰী আৰু স্তম্ভত সজোৱা আছে। সর্বমুঠ বলৰ সংখ্যা বীজগণিতীয় ৰাশিত প্ৰকাশ কৰা।

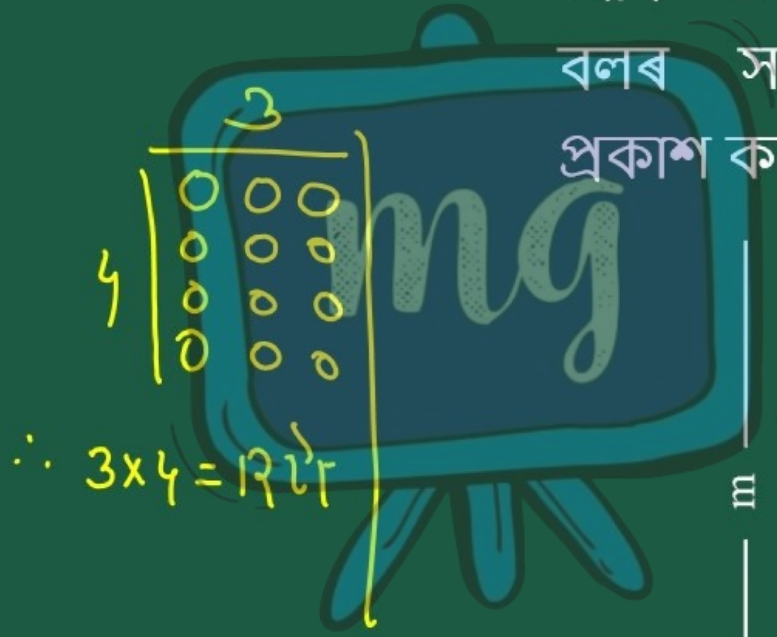

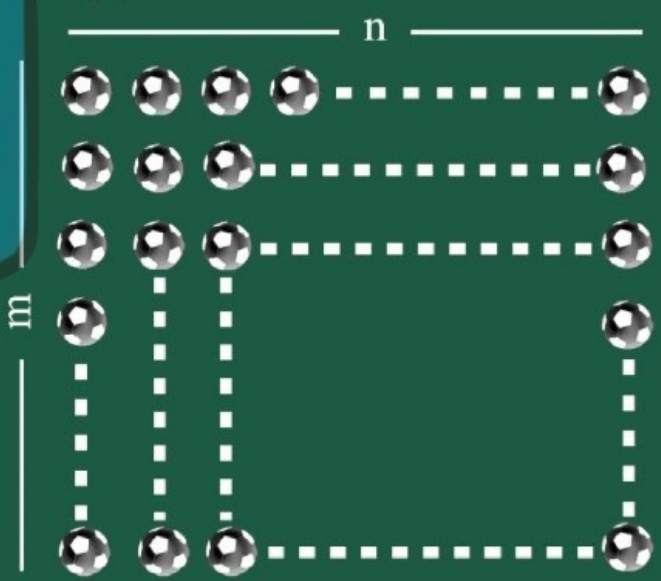

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

3. no. Ans :—

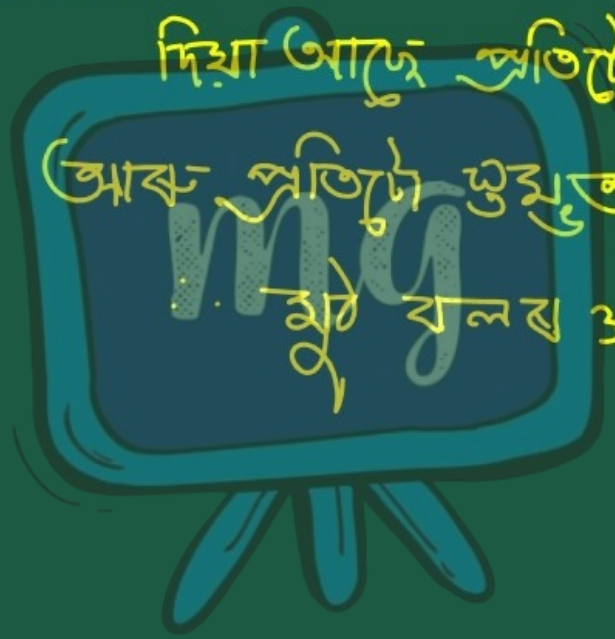

দিয়া আছে প্রতিটো শাৰীত থকা বল = m টা

আৰু প্রতিটো স্তম্ভত থকা বল = m টা

∴ মুঠ বলৰ সংখ্যা হ'ল = (m × m) টা.

= m^2 টা।

Ans//